Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Sortland kommune
Postboks 117
8401 SORTLAND

Dato: 06.05.2026
Vår ref: 26/02756-2
Deres ref: 26/397-26/7952

POST- OG BESØKSADRESSE
Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST post@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Uttalelse til høring av planprogram for kommunedelplan for næring, reiseliv og landbruk 2026–2032 i Sortland kommune

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 23. mars 2026.

DMF er statens fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Om planen

Kommunedelplan for næring, reiseliv og landbruk skal være et styringsdokument som gjennom mål, strategier og tiltak sikrer samhandling og samskaping med næringsdrivende i Sortland kommune og Vesterålen. Hensikten med planen er å avklare næringslivets forventninger til kommunens ulike roller, og vise tiltak for å imøtekomme disse forventningene. Kommunen ønsker også å se sammenhengen mellom næringsliv og sysselsetting, folkehelse og utenforskap.

Uttalelse fra DMF

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 står blant annet at «*Viktige mineralforekomster sikres i regionale og kommunale planer, og utvinning avveies mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser.*»

Mineralutvinning er trukket fram som et av satsningsområdene for planperioden. Mineralindustrien i Norge bidrar med en rekke mineraler som er nødvendig for samfunnet, den skaper arbeidsplasser og kan gi positive ringvirkninger i lokalsamfunnet. Stabil og forutsigbar ressurstilgang er viktig, ikke bare for pågående mineralvirksomhet, men også for virksomheter og produksjon som er avhengig av mineralressurser som råvare. God planlegging og synliggjøring av mineralressurser, på kommunalt og regionalt nivå, bidrar også til å gi mineralnæringen forutsigbare rammebetingelser på kort og lang sikt, og er viktig for å for å sikre de langsiktige arealbehovene næringen krever.

Ifølge DMF sitt konsesjonskart[1], er det fem uttak med konsesjon etter mineralloven i Sortland, hvor det drives uttak av byggeråstoff. Når det planlegges for mineralutvinning er det flere hensyn som bør avklares på et overordnet nivå, både for å gi forutsigbare rammer for investering, men også for å ivareta andre hensyn som miljømessig forsvarlig håndtering av avgangsmasser, opprydding og andre miljø- og samfunnsfaglige forhold. DMF er derfor enig i vurderingen i planprogrammet, om at mineralutvinning og aktuelle områder må innarbeides i overordnet planverk og kommuneplanens arealdel. Arealdelen er et av kommunens fremste verktøy for å sikre mineralressurser og -virksomhet.

Ifølge kart fra Norges geologiske undersøkelse (NGU) er det per i dag registrert flere typer mineralressurser i kommunen. Sortland har flere forekomster av grus og pukk[2], hvor Gullkista[3] er vurdert til å ha regional betydning som byggeråstoff. Av andre typer mineralressurser[4], har Sortland flere registreringer av forekomster med jern og grafitt m.m. Grafittforekomsten Vikeid vest[5] er vurdert til å ha nasjonal betydning som råstoff. I tillegg er flere andre grafittforekomster vurdert til å ha regional betydning.

I den anledning vil DMF også vise til Mineralkompasset[6], som sammenstiller tilgjengelige data fra offentlige kilder og som har som hensikt å vise oversikt over metaller og industrimineraler i kommunene, sammenstilt med kryssende interesser og infrastruktur. Det er per i dag ikke tildelt undersøkelses- eller utvinningsrettigheter[7] etter mineralloven i kommunen.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Arita Eline Stene
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

---

[1] Konsesjonskart (DMF): https://dirmin.no/data/konsesjoner?sok=&kommune=sortland
[2] Grus- og pukkforekomster i Sortland (NGU): https://aps.ngu.no/pls/oradb/grus_GP_Oppslag_KS.Alle_fkom_komm?p_kommunenr=1870
[3] Gullkista (NGU): https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visPukkOmr.php?objid=84498
[4] Malm-, industrimineral- og natursteinforekomster i Sortland (NGU): https://aps.ngu.no/pls/oradb/minres_Mi_list_fkom_ks.Alle_fkom?p_kommunenr=1870R&p_sprak=N
[5] Vikeid vest (NGU): https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/visImiNasOreOmr.php?objid=39236&p_sprak=N
[6] Mineralkompasset (DMF): https://dirmin.no/mineralkompasset
[7] Bergrettigheter: https://dirmin.no/data/bergrettigheter?sok=&kommune=sortland

Saksbehandler: Arita Eline Stene

Mottakere:
Sortland kommune

Kopi til:
Statsforvalteren i Nordland
Nordland fylkeskommune